

بسم الله الرحمن الرحيم

تاریخ: ۱۳۹۵/۱۱/۲۱

موضوع: «مساعدت به مردم»؛ در سیره و سخن امیرالمؤمنین (سلام الله علیه)

برنامه اخلاق علوی

مجری:

بسم الله الرحمن الرحيم

عالم به نور روی مولا علی است روشن

دل در هوای کوی مولا علی است گلشن

یار علی نسوزد از آتش جهنم

زیرا به تن ز حب مولا علی است جوشن

اللهم صل علی محمد و آل محمد و عجل فرجهم

سلام و درود و ارادت به پیشگاه مهربان و باصفای شما بینندگان عزیز و ارجمند و گرانقدر «شبهه جهانی ولایت». این برنامه زنده «اخلاق علوی» است که از این شبکه ملاحظه می‌فرمایید.

در هرکجای ایران اسلامی که با ما همراه هستید و نگاه مهربانتان را هدیه دادید یا هرجای این عالم که برنامه زنده ما را همراهی می‌کنید بهترین‌ها را برایتان آرزومندم.

هرجایی که هستید آرزو می‌کنم دلتان خوش باشد، آرزو می‌کنم زندگیتان پر از نور و معنویت باشد، آرزو می‌کنم کانون خانواده‌هایتان گرم باشد.

الحمدلله و خدا را شکر می‌کنم که خداوند متعال زیارت حرم باصفای عقيله بنی هاشم (سلام الله عليها)، حضرت رقيه بنت الحسين (سلام الله عليها) و حضرت سکینه بنت أمير المؤمنين (سلام الله عليها) را روزی این حقیر کرد.

در آنجا به یاد شما بودم و دعاگوی تک تک شما دوستان خوب بیننده «شبکه جهانی ولایت» بویژه عزیزانی که خارج از کشور هستند و دستشان خیلی کوتاه است، بودم. می‌دانم عزیزانی که در خارج از کشور زندگی می‌کنند دلشان برای اماکن مقدس و نورانی پر می‌زند.

به نیابت از تک تک دوستان خوب بیننده یک زیارت و دو رکعت نماز خواندم. ما در آنجا واقعاً غربت و مظلومیت ائمه طاهرین (علیهم السلام) را با چشم خودمان دیدیم.

ما غربت و مظلومیت حضرت زینب کبری (سلام الله عليها)، حضرت رقيه (سلام الله عليها) و به ویژه حرم ویران شده حضرت سکینه دختر حضرت امیرالمؤمنین (سلام الله علیه) را مشاهده کردیم.

هرچند مظلومیت ائمه طاهرین (علیهم السلام) قابل وصف نیست، اما دلمان خوش بود به اینکه الحمدلله و خدا را شکر مدافعان حرم، شیر جوانان حضرت امیرالمؤمنین (سلام الله علیه) و عاشقان حیدر کرار هستند که مدافع حرم دختر نازنینش حضرت زینب کبری باشند.

الحمدلله به خاطر جانفشانی و شهادت طلبی شهدای مدافع حرم به حرم حضرت زینب کبری (سلام الله عليها) و حضرت رقيه (سلام الله عليها) هیچ آسیبی نرسیده بود. همین‌جا درود و سلام و ارادت و تهیت خودمان را به روح مدافعان حرم نثار می‌کنیم.

ان شاء الله مدافعان حرم در همین امشب مهمان حضرت زینب کبری (سلام الله علیها)، حضرت سیدالشهدا (علیه السلام) و حضرت صدیقه طاهره فاطمه زهرا (سلام الله علیها) باشند.

دروود و سلام می فرستیم بر پدران و مادرانی که چنین فرزندی را تربیت کردند که مدافع حرم و حریم اهل بیت عصمت و طهارت (علیهم السلام) شدند.

اجازه بدهید پیشاپیش شهادت مظلومانه و غریبانه حضرت صدیقه طاهره فاطمه زهرا (سلام الله علیها) و ایام فاطمیه را هم خدمت شما تسلیت عرض کنم. ان شاء الله روزی امسال ما را در همین ایام به ما عنایت کند.

امشب هم با برنامه «اخلاق علوی» خدمت شما رسیدیم و می خواهیم سر سفره حضرت امیرالمؤمنین (سلام الله علیه) بنشینیم و از اخلاق علوی بشنویم و یاد بگیریم و ان شاء الله در زندگی به آن عمل کنیم. ما در زندگی خیلی خیلی نیازمند اخلاق علوی هستیم.

این راههای ارتباطی است که دوستان خوبم در اتاق فرمان برای شما زیرنویس کردند. سامانه پیام کوتاه ما «۳۰۰۰۱۲۰۳» است، همچنین شماره دیگری در اختیار شما قرار دارد که در فضای مجازی با برنامه های واتس آپ، تلگرام و وایبر برای ما پیام بفرستید.

شما می توانید از عشق و ارادت و محبتتان به حضرت امیرالمؤمنین (سلام الله علیه) و اهل بیت (علیهم السلام) برای ما بگویید.

همچنین در شام ولادت حضرت زینب کبری (سلام الله علیها) برنامه ای تولیدی از کنار ضریح مطهر حضرت زینب کبری ضبط و تقدیم کردیم.

هرچند شاید این برنامه از نظر کیفیت چندان مناسب نبود، اما تلاش کردیم که حال و هوای دل های شما را به پنجره های ضریح حضرت زینب کبری (سلام الله علیها) پیوند بزنیم. خلاصه جایتان خیلی خیلی خالی بود.

آماده می‌شویم از محضر استاد بزرگوارمان حضرت آیت الله دکتر حسینی قزوینی بهره‌مند بشویم. ان شاءالله استاد از اخلاق علوی برای ما بگویند و کام وجود و دل ما را از فرمایشات حضرت امیرالمؤمنین (سلام الله علیه) سیراب کنند. جناب استاد سلام علیکم و رحمة الله:

آیت الله دکتر حسینی قزوینی:

سلام علیکم و رحمة الله و برکاته؛ خدمت همه بینندگان عزیز و گرامی خالصانه‌ترین سلام را همراه با آرزوی موفقیت تقدیم می‌کنم.

خدا را قسم می‌دهم به آبروی امیرالمؤمنین فرج مولای ما حضرت بقية الله الأعظم را نزدیک نموده و همه ما را از یاران خالص و از سربازان فداکار آن بزرگوار قرار بدهد.

از خداوند متعال می‌خواهیم به برکت امیرالمؤمنین دغدغه‌های فکری همه ما را برطرف سازد، حوائج همه ما را برآورده کند، دعاها را به اجابت برساند؛ ان شاءالله.

ما هم خدمت آقای اسماعیلی عزیز و دیگر عزیزان که در این ایام ولادت عقيله بنی هاشم حضرت زینب کبری (سلام الله علیه) به دمشق مشرف شدند و جای همه ما دعا کردند، زیارت قبول بگوییم و امیدواریم نتیجه دعاهاشان در آینده بسیار نزدیک به ما برسد.

ان شاءالله خداوند عالم دعاها و زیارات را قبول کند و نتیجه دعاها را آقایان در آینده در اختیار همه بینندگان عزیز قرار بگیرد.

مجری:

استاد از شما ممنونم. واقعیت این است که ما تا الآن هر چیزی را گرفتیم از اهل بیت عصمت و طهارت (علیهم السلام) گرفتیم. ما روزی کربلا را در نجف از امیرالمؤمنین (سلام الله علیه) گرفتیم و به کربلا رفتیم.

ما همچنین در کربلا روزی مشهد را از حضرت سیدالشهدا و حضرت ابوالفضل العباس (سلام الله علیهما) گرفتیم، سپس روزی سوریه و حرم حضرت زینب کبری (سلام الله علیها) را از دستان باکفایت امام رضا (علیه السلام) گرفتیم.

الحمدلله پیوند زیبایی از اربعین گره خورد و همه کنار هم قرار گرفت تا نهایتاً توفیق زیارت حضرت زینب کبری (سلام الله علیها) نصیب ما شد. البته ما کارهای خیلی خوبی را در آنجا ضبط کردیم که ان شاءالله به زودی تقدیم حضور شما خواهد شد.

ما مستنداتی از ویرانی‌های حرم حضرت زینب (سلام الله علیها) و حرم حضرت سکینه (سلام الله علیها) ضبط کردیم. همچنین برنامه‌های خوبی در مورد مناسبت‌هایی که در پیش رو داریم ضبط کردیم که ان شاءالله ثمره و نتیجه آن نصیب دوستان خوب بیننده شود.

استاد! یکی از صفات اخلاقی که خیلی به آن نیاز داریم و باید سر سفره امیرالمؤمنین (سلام الله علیه) گدایی کنیم و حضرت کام و وجود ما را سیراب کنند این است که تلاش کنیم در زندگی حواسمان به دیگران باشد.

تلاش کنیم در زندگی کمک کنیم، مساعدت کنیم، مشکل مؤمنی را برطرف کنیم و حاجت مؤمنی را برآورده کنیم. اگر مؤمنی از ما درخواست کرد و یا اگر درخواست نکردند به این سمت حرکت کنیم که به دیگران کمک کنیم. در این زمینه شعر معروفی وارد شده است:

بنی آدم اعضای یکدیگرند

که در آفرینش ز یک گوهرند

چو عضوی به درد آورد روزگار

دگر عضوها را نماند قرار

این مسائل همگی برمی‌گردد به اینکه اخلاق و سیره امیرالمؤمنین (سلام الله علیه) بر این بوده که ما در زندگی به دیگران کمک کنیم و حاجتشان را برآورده کنیم.

استاد ما می‌خواهیم کمک و مساعدت به دیگران و همچنین قضای حاجات دیگران را از منظر حضرت امیرالمؤمنین (سلام الله علیه) برای ما بفرمایید.

آیت الله دکتر حسینی قزوینی:

اعوذ بالله من الشیطان الرجیم بسم الله الرحمن الرحیم و به نستعین و هو خیر ناصر و معین الحمد لله و الصلوة علی رسول الله و علی آله آل الله لا سیما علی مولانا بقیة الله و اللعن الدائم علی اعدائهم اعداء الله الی یوم لقاء الله الحمد لله الذی هدانا لهذا و ما كنا لنهتدی لولا ان هدانا الله

ما در جلسات گذشته مطالبی در رابطه با اخلاق امیرالمؤمنین (سلام الله علیه) عرض کردیم. ما بیان

کردیم که جایگاه اخلاق از دیدگاه امیرالمؤمنین کجاست و تفسیر اخلاق از دیدگاه حضرت چیست؟

یکی از نکاتی که در زندگی، سیره و گفتار حضرت امیرالمؤمنین (سلام الله علیه) وجود دارد رسیدگی به دیگران، رفع گرفتاری دیگران، دستگیری از دیگران، برآورده کردن حاجت دیگران و کمک کردن به برادری که به کمک احتیاج دارد می‌باشد.

کمک‌ها بعضاً متفاوت است؛ گاهی اوقات کمک کردن به صورت مالی یا آبرویی است. به عنوان مثال برادر دینی شما مشکلی در دادگاه دارد درحالی که شما با قاضی دادگاه یا رئیس دادگستری آشنا هستید و حرف یا شهادت شما ارزشمند است.

در این حالت رفتن شما به دادگاه می‌تواند کمکی به برادر دینی شما باشد. همچنین اگر برادر دینی شما بیمار است، می‌توانید برای مداوای او اقدام کنید. اگر شخص بیمار کسی را ندارد تا او را به بیمارستان ببرد، رساندن او به بیمارستان کمک کردن به اوست.

اگر برادر دینی شما از ساعت پرواز خود در فرودگاه بی‌خبر است، بردن او به فرودگاه و رساندن او به پرواز کمک کردن به او محسوب می‌شود.

اگر برادر دینی شما در طول سفر بی‌جا و مکان مانده است، کمک کردن برای گرفتن مسافرخانه و هتلی مناسب برای او کمک کردن به اوست.

اگر برادر دینی شما کنار خیابان معطل مانده و نمی‌تواند از خیابان عبور کند، گرفتن دست او و رد کردن او از خیابان کمک کردن به اوست. همچنین اگر برادر دینی شما می‌خواهد آب بنوشد، می‌توانید زودتر از او لیوان آب را پر کنید و در اختیار او قرار دهید.

مجری:

در حقیقت با کارهایی پیش پا افتاده که توجه چندانی به آن نمی‌شود می‌توانیم به دیگران کمک کنیم.

آیت الله دکتر حسینی قزوینی:

بله. در اینجا امیرالمؤمنین (سلام الله علیه) نکات بسیار مهم و عجیبی دارد که واقعاً رگ‌های بدن انسان را به لرزه درمی‌آورد.

جایگاه کمک به دیگران، رفع گرفتاری دیگران، مساعدت دیگران، برآوردن حوائج دیگران و همچنین پاداش و ثواب کمک کردن به دیگران از منظر امیرالمؤمنین بسیار بالاست.

نکته دیگری که بسیار مهم است این است که اگر کمکی از دست کسی بر بیاید، اما مضایقه کند گرفتار عقوبت آن خواهد شد. والله زمانی که انسان روایاتی در این زمینه می‌خواند، بدنش به لرزه درمی‌آید.

بنده ان شاءالله در حد وسعت وقت بخشی از این مباحث را خدمت شما عرض خواهم کرد. ما این مطالب را در قالب فایل پاورپوینت جمع آوری می‌کنیم تا برخی از عزیزان بیننده‌ای که به نوشتن این مباحث علاقه دارند راحت‌تر بتوانند یادداشت کنند.

امیرالمؤمنین (سلام الله علیه) می‌فرماید:

«إِنَّ لِلَّهِ عِبَادًا يَخْتَصُّهُمْ اللَّهُ بِالنِّعَمِ لِمَنَافِعِ الْعِبَادِ»

خداوند به بعضی از بندگانش ویژگی‌هایی عطا کرده که به دیگر بندها نفع می‌رسانند.

«فَيَقْرَهُهَا فِي أَيْدِيهِمْ مَا بَدَلُوهَا»

زمانی که به دیگر بندها کمک می‌کنند، خداوند همیشه این نعمت را در آن‌ها جاودانه قرار می‌دهد.

اگر خداوند متعال امکانات مالی در اختیار شما قرار داده است و مشاهده می‌کنید که شخصی قبض آب و برق را پرداخت نکرده و به همین خاطر با مشکل مواجه شده یا اگر فرزند خود را به بیمارستان برده است و توانایی خرید دارو ندارد به او کمک کنید.

اگر از امکانات مالی خود به برادر دینی خود کمک کردید، خداوند عالم برای همیشه این نعمت را در دست شما نگاه می‌دارد.

«فَإِذَا مَنَعُوهَا نَزَعَهَا مِنْهُمْ ثُمَّ حَوَّلَهَا إِلَىٰ غَيْرِهِمْ»

اگر نیازمندی به شما مراجعه کرد و نیاز او را برآورده نکردید خداوند این نعمت را از دست شما می‌گیرد و به افراد بخشنده عطا می‌کند.

منهاج البراعة فی شرح نهج البلاغة، نویسنده: هاشمی خویی، میرزا حبیب الله، مترجم: حسن زاده آملی، حسن و کمرهای، محمد باقر، ج ۲۱، ص ۵۰۳، باب الرابعة بعد أربعمائه من حکمه علیه السلام

اگر به بندگان خداوند متعال کمک نکردید، خداوند عالم این نعمت را از دست شما می‌گیرد و در دست افرادی قرار می‌دهد که اگر نیازمندی به در خانه آنها رفت به آنها کمک می‌کند. همچنان که خداوند متعال در قرآن کریم می‌فرماید:

يا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا مَنْ يَرْتَدَّ مِنْكُمْ عَنْ دِينِهِ فَسَوْفَ يَأْتِي اللَّهَ بِقَوْمٍ يُحِبُّهُمْ وَيُحِبُّونَهُ أَذِلَّةٌ عَلَى الْمُؤْمِنِينَ أَعِزَّةٌ عَلَى الْكَافِرِينَ يُجَاهِدُونَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ وَ لَا يَخَافُونَ لَوْمَةَ لَائِمٍ

هان ای کسانی که ایمان آورده‌اید اگر کسی از شما از دینش بر گردد، بدانید که خدا بزودی مردمی را- برای گرایش به این دین- می‌آورد که دوستشان دارد و آنان نیز وی را دوست دارند، که اینان مردمی هستند در برابر مؤمنین افتاده حال و در برابر کافران مقتدر، مردمی که در راه خدا جهاد می‌کنند و از ملامت هیچ ملامتگری پروا ندارند.

سوره مائده (۵): آیه ۵۴

امیرالمؤمنین (سلام الله علیه) می‌فرماید: اگر به دیگران کمک کردید، کمک کردن به دیگران باعث می‌شود نعمت خداوند همیشه در دست تو باقی بماند. همچنین اگر به دیگران کمک نکردید، خداوند عالم نعمت را از دست شما بیرون می‌آورد و در دست کسانی قرار می‌دهد که به دیگران کمک می‌کنند.

مجری:

استاد در حقیقت می‌توانیم بگوییم که شکر نعمت تنها با گفتن «الحمد لله رب العالمین» به جای آورده نمی‌شود.

آیت الله دکتر حسینی قزوینی:

همان‌طور که شکر کردن درخت سیب و انار با میوه دادن میسر می‌شود و تنها با شکر کردن میسر نمی‌شود، انسان هم همین‌طور است. البته خداوند متعال می‌فرماید:

(وَإِنْ مِنْ شَيْءٍ إِلَّا يَسْبُحُ بِحَمْدِهِ)

و اصولاً هیچ موجودی نیست مگر آنکه با حمدش خداوند را منزه می‌دارد.

سوره اسراء (۱۷): آیه ۴۴

به فرموده قرآن کریم تمام موجودات به تسبیح و حمد الهی مشغول‌اند. در حال حاضر دست من، لباس من، میز، کامپیوتر، هوا و اشیاء دیگر به تسبیح خداوند سبحان مشغول‌اند. به قول سعدی:

هر گیاهی که از زمین روید

وحده لا شریک له گوید

بنابراین نعمت هر موجودی به تناسب فوایدی است که او به دیگران دارد. اگر خداوند متعال به شخصی نعمت فراوانی عطا کرده و چهار منزل دارد، می‌تواند از این چهار منزل دو باب آن را اجاره بدهد و دو باب دیگر را در اختیار فقرا و ایتم قرار دهد تا در آنجا زندگی کنند.

اگر ماهی دو میلیون تومان درآمد دارید، از این درآمد ماهی صد هزار تومان یا دویست هزار تومان کنار بگذارید و به فقرا کمک کنید.

چه اشکالی دارد که روز جمعه که زمان خوبی برای عیادت مریض‌هاست چندین جعبه میوه بخرید، در پاکت بگذارید و در بیمارستان بالای سر بیماران بگذارید بدون اینکه توجه کنید عیادت کننده دارد یا ندارد.

اگر می‌خواهید ثواب بالاتری ببرید از مسئول بخش بپرسید که در بیمارستان چند بیمار وجود دارد که عیادت کننده ندارد. شما می‌توانید لیست این بیماران را تهیه کنید و با هماهنگی یکی از پرستاران بالای سر بیماران بروید و همانند خانواده خود از آن‌ها عیادت کنید.

شما می‌توانید به این بیماران رسیدگی کنید، به آن‌ها میوه بدهید و اگر مشکلاتی دارند به آن‌ها کمک کنید. چه بسا خدای نکرده شخصی تصادف کرده است که در بیمارستانی گرفتار است و از خانواده و عیال خود بی‌خبر است.

مشاهده کنید این اقدامات است که می‌تواند اخلاق علوی را در ما متبلور کند. در جلسه گذشته روایتی بیان کردم مبنی بر اینکه راوی نقل می‌کرد: دیدم امیرالمؤمنین (سلام الله علیه) در وسط روز با هوای گرم و سوزان در کوچه‌های کوفه قدم می‌زدند.

راوی می‌گوید عرض کردم: یا امیرالمؤمنین! اینجا چکار می‌کنید؟! حضرت فرمودند: می‌خواهم ببینم گرفتاری هست تا دست او را بگیرم و به او کمک کنم!

مجری:

امیرالمؤمنین (سلام الله علیه) خود به دنبال گرفتاری می‌گردند که بتوانند مشکل او را برطرف کنند.

آیت الله دکتر حسینی قزوینی:

مشاهده کنید که اخلاق علوی چنین است. راوی نقل می‌کند که به دنبال حضرت به راه افتادم تا مشاهده کردم که آن بزرگوار خانمی را دیدند که در وسط کوچه ایستاده است، درحالی که سرگردان و آشفته است.

حضرت به زن فرمودند: برای چه کاری اینجا ایستادی؟! زن گفت: با شوهرم دعوا کردم و او می‌خواست مرا کتک بزند که از منزل فرار کردم و می‌ترسم به منزل بازگردم.

حضرت آدرس خانه آن زن را می‌پرسد و به اتفاق به منزل او می‌روند. زمانی که حضرت در می‌زنند، شوهر آن زن در را باز می‌کند و امیرالمؤمنین را نمی‌شناسد.

حضرت می‌فرماید: چرا این زن را اذیت کردی که مجبور شده از ترس جان خود در این هوای گرم و سوزان به بیرون پناه ببرد؟!

مرد گفت: به تو چه ارتباطی دارد؟! حال که چنین است به خاطر اینکه تو برای وساطت آمدی این زن را در آتش می‌اندازم و می‌سوزانم.

امیرالمؤمنین شمشیر خود را بیرون کشیدند و فرمودند: من از تو درخواست می‌کنم همسر خود را ببخشی، اما تو ادعا می‌کنی که او را در آتش می‌سوزانی؟!

بعد از این مشاجره همسایه‌ها جلوی در آمدند و گفتند: السلام علیک یا امیرالمؤمنین!! شوهر این زن که متوجه شد قافیه را باخته است به دست و پای حضرت افتاد و عرض کرد:

"یا امیرالمؤمنین! به خاطر آمدن شما من حاضر روی زمین بخوابم تا همسرم پای خود را روی چشمانم بگذارد و به احترام شما خاک زیر پای همسرم شوم."

مشاهده کنید که اخلاق علوی چنین است. حال اگر ما با خود بگوییم به ما چه ارتباطی دارد اینکه گرفتاری و اخلاف اطرافیان به خودشان مربوط است اخلاق علوی نیست.

بنده در جلسه گذشته هم عرض کردم که اگر در خانواده‌ای عروس خانواده با همسرش اختلاف دارد خانواده شوهر وظیفه دارد تا بنشیند و مقصر را پیدا کند و او را نصیحت کند.

اگر خانواده شوهر مشاهده کردند که مقصر پسرشان است او را نصیحت کنند و اگر دیدند که مقصر عروسشان است، به او بگویند: "دخترم این روش نادرست است، ما بیشتر از شما تجربه داریم. ما هم جوان بودیم، این مسیری که شما در پیش گرفتید اشتباه است."

اگر خانواده شوهر به خاطر طرفداری از پسرشان حرف‌های تندی به عروسشان بزنند، همان نیم بند زندگی آن‌ها را هم از هم متلاشی می‌کنند.

گاهی اوقات دختر خانواده‌ای از شوهر خود گلایه می‌کند و پدر و مادر او هم حرف‌های نادرستی به داماد خود می‌زنند. با این حساب دیگر این دختر به درد زندگی نمی‌خورد و فردا با هر حرف کوچکی به خیال اینکه پدر و مادر از او حمایت می‌کنند قهر می‌کند.

پدر و مادر باید به دختر خود بگویند که وقتی با چادر سفید به خانه بخت رفتی، باید با کفن سفید هم بیرون بیایی. باید در زندگی تحمل کنید؛ زیرا در زندگی تلخ و شیرینی، پستی و بلندی، فراز و نشیب وجود دارد. ملاحظه کنید که این مصادیق بارز اخلاق علوی است!!

روایت دیگری وارد شده است که امیرالمؤمنین (سلام الله علیه) به «جابر بن عبدالله انصاری» می‌فرماید:

«یا جَابِرُ قِوَامُ الدِّينِ وَ الدُّنْيَا بِأَرْبَعَةٍ»

قوام دین و دنیا بر چهار چیز است.

«عَالِمٍ [يَسْتَعْمِلُ] مُسْتَعْمِلٍ عِلْمَهُ»

عالمی که دیگران از علم او بهره ببرند.

«وَ جَاهِلٍ لَا يَسْتَنْكِفُ أَنْ يَتَعَلَّمَ»

جاهلی که از سؤال پرسیدن استنکاف نداشته باشد.

«وَجَوَادٍ لَا يَبْخُلُ بِمَغْرُوفِهِ»

ثروتمندی که از خرج کردن ثروت بخل نرزد.

«وَفَقِيرٍ لَا يَبِيعُ آخِرَتَهُ بِدُنْيَاهِ»

فقیری که آخرت خود را به دنیا نفروشد.

اگر عالم هستید، بدانید که زکات علم نشر آن است. اگر جاهل هستید، بدانید که برای رفع جهل باید سؤال کنید. سؤال پرسیدن عیب نیست، اما جاهل ماندن عیب است. اگر نیازمند هستید، بدانید که نباید برای جلب توجه دیگران قسم دروغ بخورد.

«فَإِذَا ضَيَعَ الْعَالِمُ عِلْمَهُ اسْتَنكَفَ الْجَاهِلُ أَنْ يَتَعَلَّمَ»

اگر عالم علم خود را ضایع کرد و در جای خود مصرف نکرد در نتیجه جاهل هم از سؤال پرسیدن استنکاف می‌کند.

حال اگر کسی از شما مسئله را پرسید خیلی دوستانه پاسخ او را بدهید و بگویید: "پسرم، دخترم، برادرم بازهم اگر سؤال دارید من در خدمت شما هستم."

نقل شده است که روزی خانمی از اعراب از حضرت صدیقه طاهره فاطمه زهرا (سلام الله علیها) سؤالاتی می‌پرسد و در نهایت بابت سؤال پرسیدن خود معذرت خواهی می‌کند. حضرت صدیقه طاهره در جواب می‌فرمایند:

"این چه حرفی است که می‌زنی!! در برابر پاسخی که من به سؤالات تو دادم خداوند عالم به قدری به من پاداش می‌دهد که فکر شما هم به آنجا نمی‌رسد. باز هم اگر سؤال داشتی به در خانه من بیا، زیرا سؤالات تو برای من رحمت و فضیلت‌آور است."

اخلاق علوی چنین نیست که اگر کسی از شما سؤال پرسید، بگویید: "فرصت ندارم" و از پاسخ دادن امتناع کنید. زمانی که عالم خود را در اختیار دیگران قرار ندهد جاهل هم از سؤال پرسیدن استنکاف می‌کند.

«وَ إِذَا بَخَلَ الْغَنِيُّ بِمَعْرُوفِهِ بَاعَ الْفَقِيرُ آخِرَتَهُ بِدُنْيَاهُ»

زمانی که ثروتمند بخل ورزید، فقرا هم دین فروشی می‌کنند.

زمانی که شخص ثروتمندی به داد فقرا و نیازمندان نرسید، فقرا و نیازمندان هم آخرت را به دنیا می‌فروشند.

«يَا جَابِرُ مَنْ كَثُرَتْ [نِعْمَةٌ] نِعْمُ اللَّهِ عَلَيْهِ كَثُرَتْ حَوَائِجُ النَّاسِ إِلَيْهِ»

ای جابر خداوند به هر کسی نعمت بیشتری داد، بندگان مستمند خود را هم به در خانه او هدایت می‌کند.

این جمله واقعاً به دل می‌نشیند؛ زیرا همان‌طور که امیرالمؤمنین (سلام الله علیه) شیرین است، جملات آن بزرگوار هم شیرین است. اگر نیازمندی به در خانه شما می‌آید بدانید که از طرف خداوند متعال مأمور به این کار است تا شما را امتحان کند.

«فَمَنْ قَامَ [بِمَا يَجِبُ لِلَّهِ عَرَضَ نِعْمَةً لِلَّهِ لِدَوَامِهَا وَ مَنْ ضَيَّعَ مَا يَجِبُ لِلَّهِ فِيهَا عَرَضَ نِعْمَتُهُ لِرِزْوَالِهَا] لِلَّهِ

فِيهَا بِمَا يَجِبُ فِيهَا عَرَضَتْهَا لِلدَّوَامِ وَ الْبَقَاءِ»

هرکسی از ثروت خود برای برطرف کردن مشکلات مستمندان و گرفتاران استفاده کرد، به دوام و بقاء

نعمت خویش کمک کرده است

«وَمَنْ لَمْ يَقُمْ فِيهَا بِمَا يَجِبُ عَرَضَهَا لِلزُّوَالِ وَ الْفَنَاءِ»

اگر کسی از ثروت خود برای رفع نیازمندی دیگران استفاده نکرد، آنها را در معرض زوال قرار داده است.

نهج البلاغه، نویسنده: شریف الرضی، محمد بن حسین، محقق / مصحح: صالح، صبحی، ص ۵۴۱، ح

۳۷۲

هرکسی به اندازه توان خود مسئول است تا به نیازمندان کمک کند. کسی از معلمی که ماهیانه یک میلیون تومان حقوق می‌گیرد انتظار ندارد به اندازه تاجری که درآمد میلیاردی دارد کمک کند.

معلم به اندازه خودش کمک می‌کند، اما چنین نیست که خیال کند چون درآمد زیادی ندارد کسی از او توقع کمک ندارد. هرکسی به اندازه توان خود مسئول است به دیگران کمک کند.

به عنوان مثال اگر شخصی توانایی پرداخت قبض آب سی هزار تومانی خود را ندارد به همین اندازه موظف هستی به او کمک کنی، زیرا این مبلغ برای تو چیزی نیست.

گاهی اوقات اتفاق می‌افتد که خودمان پولی نداریم، اما قرض می‌گیریم و مشکل برادر دینی خود را برطرف می‌کنیم.

خداوند عالم زمانی که مشاهده می‌کند بنده به حدی علاقه‌مند به برطرف کردن مشکل برادر دینی خود است که برای رفع نیاز او قرض می‌گیرد، خداوند متعال هم کریم است و خیر و برکت آن مال را افزایش می‌دهد.

زمانی که بنده‌ای دلش به حال بنده خدا سوخت و به او ایثار و کرم کرد، خداوند عالم هم به او کرم می‌کند.

در مورد شأن نزول سوره مبارکه انسان وارد شده است که امیرالمؤمنین (سلام الله علیه)، حضرت صدیقه طاهره فاطمه زهرا (سلام الله علیها)، امام حسن و امام حسین (علیهم السلام) سه روز روزه گرفتند.

روز اول مسکین، روز دوم یتیم، و روز سوم اسیر به در خانه امیرالمؤمنین (سلام الله علیه) آمد، اهل بیت (علیهم السلام) در هر سه روز افطاری خودشان را به یتیم می دهند و خودشان با آب افطار می کنند. اخلاق علوی چنین است!!

در مقابل افراد دیگری ادعا می کنند که ما درآمد و ثروت نداریم و به همین خاطر نمی توانیم به دیگران کمک کنیم. اگر با وجود عدم توانایی به دیگران کمک کردید هنر است!! خداوند متعال بعد از انفاق اهل بیت (علیهم السلام) در راه خداوند می فرماید:

(وَ يَطْعَمُونَ الطَّعَامَ عَلَى حُبِّهِ مِسْكِينًا وَ يَتِيمًا وَ أُسِيرًا)

و بر دوستی خدا به فقیر و اسیر و طفل یتیم طعام می دهند.

سوره انسان (۷۶): آیه ۸

جالب اینجاست که خداوند متعال در ادامه می فرماید:

(إِنَّمَا نُطْعِمُكُمْ لِوَجْهِ اللَّهِ لَا نُرِيدُ مِنْكُمْ جَزَاءً وَ لَا شُكْرًا)

و (گویند) ما فقط برای رضای خدا به شما طعام می دهیم و از شما هیچ پاداش و سپاسی هم نمی طلبیم.

سوره انسان (۷۶): آیه ۹

در مقابل افرادی وجود دارد که به دیگران کمک می کنند، اما می گویند: "من به فلانی کمک کردم، اما چون انسان بی چشم و رویی است به روی خودش نیاورد!!"

ثروتی که خداوند متعال در اختیار این شخص قرار داده است نعمتی است که به او عنایت کرد است. زمانی که او به شخصی کمک می‌کند که از او تشکر نمی‌کنند، پاداش و ثواب این نعمت بیشتر خالصانه می‌شود.

بنابراین عزیزانی که درآمد زیادی ندارند بدانند که اگر عدم توانایی خود به دیگران کمک کردند هنر کرده‌اند.

از مردم افتاده مدد گیر که این قوم

با بی پر و بالی پر و بال دیگرانند

مجری:

استاد گاهی اوقات پول نداریم، اما زبان داریم. ما می‌توانیم با یک لبخند، محبت یا نگاه مهربانانه به دیگران کمک کنیم. همیشه کمک کردن به دیگران به پول و سرمایه نیست و می‌توانیم با محبت کردن به دیگران به آن‌ها کمک کنیم.

آیت الله دکتر حسینی قزوینی:

بله، محبت کردن یا واسطه شدن و آبرو خرج کردن برای کمک به دیگران هم نوعی کمک کردن است.

به عنوان مثال بنده پولی برای کمک کردن ندارم، اما افرادی را می‌شناسم که توانایی کمک کردن دارند. هیچ اشکالی ندارد اگر برای کمک کردن به این شخص از دیگران تقاضای کمک کنیم و جریان مشکلات او را برای دیگران بازگو کنیم و کمک بخواهیم.

آبرو هزینه کردن در چنین مواردی ارزشمند است، اما اگر برای خودنمایی و کسب آبرو برای خودمان واسطه میان افراد نیازمند و توانمند بشویم هنر نکرده‌ایم. آبرو خرج کردن هنر است، نه آبرو کسب کردن!!

بنده زمانی به جناب آقای «نیری» که در آن زمان مسئول کمیته امداد امام خمینی (رحمة الله) بودند روایتی بیان کردم که ایشان گفتند: "این روایت اصلاً در دل من طوفان ایجاد کرد."

من به ایشان گفتم: اینکه خداوند عالم به شما توفیق داده است تا به مستمندان و گرفتاران کمک کنید خیلی ارزشمند است.

ما از عزیزانمان در کمیته امداد امام خمینی خواستیم که گزارش کار خود را تقدیم کنند. به عبارت دیگر خدمات ارزشمندی در کمیته امداد امام خمینی انجام می‌شود.

نظام جمهوری اسلامی ایران با تمام انتقاداتی که به آن داریم، کمیته‌ای به نام کمیته امداد امام خمینی دارد و کمکی به مستمندان می‌کند که خدا می‌داند در هیچ جای کره زمین هیچ دولتی چنین کمکی به مستمندان نمی‌کند.

مجری:

این مبلغ هرچند ناچیز است، اما کمکی به نیازمندان محسوب می‌شود.

آیت الله دکتر حسینی قزوینی:

دوستان عزیز یکی از توفیقاتی که خداوند عالم به بنده عطا کرده این است که حدود ۲۵ سال قبل تقاضا کردیم چهار نفر از بچه‌های یتیم سید را به ما معرفی کنند تا ماهیانه از شهریه‌ای که می‌گیریم مبلغی به آن‌ها کمک کنیم.

دوستان به ما می‌گفتند: "شما چرا همیشه تلاش می‌کنید تا ایتم سادات را زیر پوشش بگیرید؟!"

بنده به آن‌ها گفتم: "خون حضرت فاطمه زهرا (سلام الله علیها) در رگ‌های این ایتم است. باید به تمام ایتم رسیدگی شود، اما شاید وقتی که این بچه‌ها لبخند می‌زنند حضرت فاطمه زهرا (سلام الله علیها) خوشحال شود و تبسم کنند."

گاهی اوقات بنده با جناب آقای «اسکندری» که زمانی مدیر کل کمیته امداد در قم بودند به منزل بچه‌های یتیم می‌رفتیم. دقایقی که در منزل ایتم می‌نشستم، والله احساس می‌کردم که روی عرش خداوند نشسته‌ام.

ما گاهی اوقات اسباب بازی تهیه می‌کنیم و با خانواده به منزل ایتم می‌رویم. وقتی این فرزندان که مهر و سایه پدری را از دست دادند خوشحال می‌شوند، احساس می‌کنم که تمام دنیا را به من داده‌اند.

الآن که احساسم را بیان می‌کنم، شغف و سبکبالی در روحیه من ایجاد می‌شود. بنده اگر توفیقاتی در زندگی به دست آوردم، به برکت همین دعاها و فرزندان ایتم است.

بنده کم کم تعداد فرزندانی که تحت پوشش داشتم را اضافه کردم و الحمدلله الآن ۵۲ تن از فرزندان ایتم سادات را تحت پوشش دارم. بنده با همین امکانات ناچیزی که در اختیار دارم و آبرویی که نزد دوستان دارم هزینه می‌کنم تا برای این فرزندان کمک هزینه‌ای فراهم شود.

همین اندازه که این فرزندان خوشحال شوند، احساس می‌کنم شب اول قبر و فردای قیامت به داد ما برسد.

بنده با تمام وجود عرض می‌کنم نمی‌دانم کارهایی که انجام می‌دهم برایم فایده‌ای دارد یا ندارد، اما به جهت دو توفیقی که خداوند متعال به بنده عنایت کرده است بسیار امیدوار هستم.

توفیق اول این است که حدود ۳۵ سال است نام حضرت صدیقه طاهره فاطمه زهرا (سلام الله علیها) در هر شبانه روز یک یا دو بار در منزل ما برده می‌شود. ما برای مصائب حضرت صدیقه طاهره فاطمه زهرا (سلام الله علیها) روزه می‌خوانیم و تا روزه نخوانیم نمی‌خواهیم.

شاید در یکی از شب‌هایی که نام حضرت صدیقه طاهره فاطمه زهرا (سلام الله علیها) در منزلمان برده می‌شود، مورد نظر امیرالمؤمنین (سلام الله علیه) باشد که همین یک شب هم برای ما کافی است.

توفیق دوم کمکی است که به فرزندان ایتام سادات می‌کنیم. شاید کمکی که به آن‌ها می‌کنیم در حدی نباشد که تمام مشکلات مالی آن‌ها را برطرف کند، اما همین قدر که باعث شادی دلشان باشد برای ما کافی است.

روزی در هوای گرم به منزل یکی از این فرزندان سادات در حاشیه قم رفته بودیم. مادر این فرزندان می‌گفت: "حاج آقا الآن دو هفته است که یخچالمان سوخته است و حتی یک لیوان آب خنک ندارم به فرزندانم بدهم."

خدا شاهد است زمانی که به منزل برگشتم احساس کردم روی آتش نشسته‌ام. بعد از آن سریعاً با مسئول کمیته امداد تماس گرفتم و گفتم: نصف هزینه یخچال را من می‌دهم و نصف آن را هم شما بدهید.

مسئول کمیته امداد قبول کرد و در کمتر از ۲۴ ساعت با کمک دوستانم یخچال خریدیم و به منزلشان بردیم. دوستانم تعریف می‌کردند زمانی که کارتن یخچال را به منزلشان بردیم چشمان این فرزندان و مادرشان از خوشحالی برق می‌زد.

بعد از این اقدام با خود گفتم: شاید همین خوشحالی این مادر و فرزندان او سبب شود که شب اول قبر و فردای قیامت اهل بیت (علیهم السلام) دستمان را بگیرند.

در روایتی که ان‌شاءالله در فرصتی مناسب برایتان بیان می‌کنم وارد شده است که اگر به مؤمنی کمک می‌کنید در حقیقت حقی بر گردن او دارید.

فردای قیامت به همین بنده مؤمن خطاب می‌شود که در میان اهل جهنم بگرد و ببین اگر افرادی هستند که به تو کمک کردند، دستش را بگیر و وارد بهشت کن. چه بسا افرادی که به آن‌ها کمک می‌کنیم فردای قیامت اهل شفاعت باشند و دستمان را بگیرند.

ما نباید زیاد هم به خودمان ببالیم که تاجر، عالم، مداح و مسجدساز هستیم؛ زیرا هیچ چیزی معلوم نیست. آیت الله العظمی بروجردی در آخر عمر به شدت گریه می‌کردند. زمانی که علت گریه را از ایشان پرسیدند، گفت: "خیلی از شب اول قبر و برزخ می‌ترسم."

به ایشان گفتند: "شما که عمر خود را در راه اجتهاد و خدمت به مردم گذرانیدید؛ آیت الله العظمی بروجردی به حدیثی اشاره کردند که می‌فرماید:

«وَأَخْلِصِ الْعَمَلَ فَإِنَّ النَّاقِدَ بَصِيرٌ»

عمل خود را خالص کن، زیرا مأمورین الهی بینا هستند.

بحار الأنوار، نویسنده: مجلسی، محمد باقر بن محمد تقی، محقق / مصحح: جمعی از محققان، ج ۱۳،

ص ۴۳۲، ح ۲۳

خداوند متعال در قرآن کریم می‌فرماید:

(وَ اِمْتَاٰزُوا الْيَوْمَ اَيُّهَا الْمُجْرِمُوْنَ)

و در جمع مردم گفته می‌شود: هان ای مجرمین از سایر مردم جدا شوید.

سوره یس (۳۶): آیه ۵۹

امیرالمؤمنین (سلام الله علیه) می‌فرمایند: "خدایا اگر فردای قیامت خطاب بیاید که دروغگویان از میان مردم

جدا شوند و دستور بدهی علی بن ابی طالب را به طرف آتش جهنم ببرند چه کسی است تا به تو اعتراض کند!؟

می‌ترسم فردای قیامت زمانی که مجرمان و دروغگویان را جدا می‌کنی در صف مجرمان و دروغگویان و ظالمان

بروم!!" مشاهده کنید امیرالمؤمنین (سلام الله علیه) با آن مقام و عظمت این قدر دلهره دارد.

همه مسلمانان از جمله شیعه و اهل سنت معتقدند که فردای قیامت حتی پیامبران الهی احتیاج به شفاعت دارند. انبیاء الهی به در خانه رسول گرامی اسلام (صلی الله علیه و آله) می آیند و تقاضای شفاعت دارند.

جایی که عقاب پر بریزد

از بنده لاغری چه خیزد

در کتاب «صحیح بخاری» وارد شده است که انبیاء الهی از جمله حضرت موسی و حضرت عیسی برای شفاعت در خانه رسول گرامی اسلام (صلی الله علیه و آله) می آیند.

بنده بارها گفتم در کتاب «معاد» اثر مرحوم آیت الله العظمی رفیعی قزوینی استاد فلسفه و عرفان امام خمینی (رحمة الله) وارد شده است زمانی که انبیاء الهی برای شفاعت به پیغمبر اکرم استغاثه می کنند، رسول گرامی اسلام انبیاء را به در خانه حضرت فاطمه زهرا می آورند.

دوستان عزیز ایام فاطمیه است؛ شما را به خدا سوگند تا می توانید علاقه و ارتباطی میان خودتان و حضرت فاطمه زهرا (سلام الله علیها) ایجاد کنید.

به عنوان مثال اگر به مهمانی می روید و متوجه می شوید که استاندار در آن مهمانی حضور دارد، تلاش می کنید که ارتباطی تلفنی یا از طریق نامه با استاندار برقرار کنید. همچنین اگر متوجه می شوید که وزیر کشور در جایی حضور دارد، تلاش می کنید به او نزدیک شوید.

ایام، ایام فاطمیه است؛ تلاش کنید میان خودتان و حضرت صدیقه طاهره (سلام الله علیها) علاقه و ارتباطی ایجاد کنید. تلاش کنید گرهی میان شما و حضرت فاطمه زهرا باشد.

اگر حضرت فاطمه فردای قیامت نظر عنایتی به شما کند و گوشه چشمی نظر کند همه مشکلات ما حل خواهد شد. دنیای ما نیز چنین است؛ اگر حضرت فاطمه زهرا گوشه چشمی به ما نظر کنند همه چیز حل خواهد شد.

امام حسن عسکری (علیه السلام) فرمودند:

«نحن حجج الله على خلقه، و جدتنا فاطمة حجة الله علينا»

ما حجت الهی بر خلائق هستیم و مادرمان حضرت فاطمه حجت الهی بر ماست.

عوالم العلوم و المعارف و الأحوال من الآيات و الأخبار و الأقوال (مستدرک سیده النساء إلی الإمام الجواد،

نویسنده: بحرانی اصفهانی، عبد الله بن نور الله، محقق / مصحح: موحد ابطحی اصفهانی، محمد باقر، ص

۱۰۳۰، ح ۵

حضرت ولی عصر (ارواحنا له الفداء) می فرمایند:

«ولی فی ابنة رسول الله اسوة حسنة»

حضرت فاطمه زهرا دختر رسول الله الگوی من است.

عوالم العلوم و المعارف و الأحوال من الآيات و الأخبار و الأقوال (مستدرک سیده النساء إلی الإمام الجواد،

نویسنده: بحرانی اصفهانی، عبد الله بن نور الله، محقق / مصحح: موحد ابطحی اصفهانی، محمد باقر، ص

۸، پ ۲

«ابوبصیر» نقل می کند که روزی خدمت امام صادق (علیه السلام) رفتم و عرض کردم: یابن رسول الله! اتفاقی

در کوچه افتاده است. خانمی روی زمین افتاد و پهلویش به سنگی اصابت کرد و درد گرفت. همانجا به یاد پهلوی

شکسته حضرت فاطمه زهرا (سلام الله علیها) افتاد.

مأمورین حکومتی او را گرفت و مورد بازخواست قرار دادند که چرا به یاد پهلوی شکسته حضرت فاطمه زهرا

(سلام الله علیها) افتاده است و او را به زندان انداختند.

قطرات اشک روی صورت امام صادق (علیه السلام) جاری شد. به «ابوبصیر» دستور دادند که همراه ایشان به مسجد برود تا با هم برای این خانم دعا کنند. زمانی که به مسجد رفتند، امام صادق (علیه السلام) نماز خواندند و برای آزادی این زن دعا کردند.

راوی نقل می‌کند: زمانی که از مسجد بیرون آمدیم مشاهده کردیم که این زن آزاد شده است و به طرف منزل خود در حرکت است.

حضرت فاطمه زهرا (سلام الله علیها) نزد خداوند متعال، رسول گرامی اسلام (صلی الله علیه و آله و سلم) و حضرت ولی عصر (ارواحنا له الفداه) خیلی آبرو دارد. اگر حضرت فاطمه زهرا (سلام الله علیها) نظری به ما کند، والله خداوند متعال نظر حضرت فاطمه زهرا را رد نمی‌کند.

عزیزان شیعه و اهل سنت و علاقمندان به حضرت فاطمه زهرا در ایام فاطمیه تلاش کنید، زیرا این ایام فرصت طلایی برای ماست.

آیت الله العظمی رفیعی قزوینی در ادامه روایت می‌گویند: نبی مکرم اسلام (صلی الله علیه و آله) انبیاء الهی را به در خانه حضرت فاطمه زهرا (سلام الله علیها) می‌آورند و می‌فرمایند: "زهرا جان! انبیاء الهی در خانه ما آمدند؛ برای چنین روزی چه واسطه‌ای داری؟! امروز خداوند عالم را به چه چیزی قسم می‌دهی؟!"

حضرت فاطمه زهرا (سلام الله علیها) می‌فرمایند: "برای امروز دو دست بریده فرزندم ابوالفضل العباس را نزد خدا واسطه قرار می‌دهم و خدا را به دستان بریده قمر بنی هاشم سوگند می‌دهم."

دروغ خدا بر تو ای فرزند ام البنین؛ چه کردی در کربلا!! سر مادرت ام البنین را نزد فاطمه زهرا (سلام الله علیها) بلند کردی و با کاری که کردی ام البنین نزد حضرت فاطمه زهرا سربلند شد.

حالا که بحث به اینجا رسید اجازه بدهید این جمله را هم عرض کنم. «مرحوم سید» و دیگران نوشتند: زمانی که امام حسین (علیه السلام) بالای سر قمر بنی هاشم (سلام الله علیه) آمدند، سر قمر بنی هاشم را روی زانو گرفتند.

قمر بنی هاشم به صورت امام حسین (علیه السلام) نگاه کردند و با صدای بلند شروع به گریه کردند. امام حسین (علیه السلام) فرمودند: برادر چرا گریه می‌کنی؟!

دوستان جمله‌ای می‌گویم که اگر این جمله را درک کنید موقع خوابیدن هم گریه امانتان نمی‌دهد.

حضرت قمر بنی هاشم فرمودند: برادر الآن که سرم را به دامن گرفتی به یادم افتاد بعد از لحظاتی در خاک کربلا به زمین می‌افتی، ولی کسی نیست تا سر تو را از زمین بردارد و بر دامن بگیرد.

دوستان عزیز باید تلاش کنیم تا اخلاق علوی را در خودمان احیا کنیم. ایام، ایام فاطمیه است. دهه فاطمیه از فرداشب شروع می‌شود و به حول قوه الهی ما فرداشب هم خدمت بینندگان عزیز خواهیم بود.

بنابراین اخلاق علوی چنین است. امیرالمؤمنین (سلام الله علیه) دائماً در تلاش بودند تا دست بیچاره و گرفتاری را بگیرد و به مستمندی کمک کند.

افراد بسیاری بودند که امیرالمؤمنین (سلام الله علیه) شبانه به خانه آنها می‌رفت و با صورت پوشیده غذا و نانی برای آنها می‌برد و خود را به هیچ وجه معرفی نمی‌کرد.

افرادی زیادی بودند که وقتی صبح از خواب بیدار می‌شدند می‌دیدند پشت درشان غذایی هست، اما نمی‌دانستند چه کسی آن را آورده است.

بعد از اینکه امیرالمؤمنین (سلام الله علیه) به شهادت رسیدند، مردم دیدند که دیگر کسی برایشان غذا نمی‌آورد و متوجه شدند که امیرالمؤمنین کسی بود که در دل شب به آنها سر می‌زد و برای آنها غذا و آذوقه می‌آورد.

حضرت خلیفه مسلمین و حاکم جامعه اسلامی بودند، اما در خانه فقرا، مستمندان و بیوه‌زنان می‌آید و برای آنها غذا و آذوقه می‌آورد.

دوستان عزیز ما تنها این مطالب را می‌شنویم، اما اخلاق علوی این است که در جامعه علی‌گونه باشیم و از نعمت‌های الهی حداکثر استفاده را ببریم. روایت دیگری از امیرالمؤمنین (سلام الله علیه) وارد شده است که حضرت فرمودند:

«فَإِذَا رَأَيْتُمْ خَيْرًا فَأَعِينُوا عَلَيْهِ»

اگر کار خیری برایتان پیش آمد از آن استقبال کنید.

اگر شخص گرفتار، نیازمند و حاجت‌مند به شما مراجعه کرد از او استقبال کنید و تلاش کنید تا در این کار مبارک قدمی بردارید.

«وَ إِذَا رَأَيْتُمْ شَرًّا فَادْهَبُوا عَنْهُ»

اگر به کار شری برخورد کردید سعی کنید از آن اجتناب کنید.

«فَإِنَّ رَسُولَ اللَّهِ ص كَانَ يَقُولُ يَا ابْنَ آدَمَ اَعْمَلِ الْخَيْرَ وَ دَعْ الشَّرَّ»

رسول الله می‌فرمودند: کارهای خیر را به طرف خودتان جذب کنید و کارهای بد را از خودتان دور کنید.

«فَإِذَا أَنْتَ جَوَادٌ قَاصِدٌ»

همواره بخشنده‌ای میانه‌رو باشید.

نهج البلاغه، نویسنده: شریف الرضی، محمد بن حسین، محقق / مصحح: صالح، صبحی، ص ۲۵۴، باب

القرآن

در رابطه با «جَوَادُ قَاصِد» نظرات متعددی وجود دارد و شارحین مختلفی از جمله «میثمی»، «مرحوم آقای خوئی» و دیگران مباحثی مطرح کردند. شارحین متعدد سعی می‌کنند هر کدام «أَنْتَ جَوَادُ قَاصِد» را معنا کنند. خداوند متعال در قرآن کریم خطاب به رسول گرامی اسلام (صلی الله علیه و آله) می‌فرماید: نه آنچنان احسان نکن که دستت خالی و در گردن باشد و نه آنچنان امساک کن که به دیگران نرسی. در این صورت بخشنده‌ای هستی که دچار افراط و تفریط نشده‌ای!!

حضرت امیرالمؤمنین (سلام الله علیه) در روایت دیگری می‌فرمایند:

«إِنَّ مِنْ أَحَبِّ عِبَادِ اللَّهِ إِلَيْهِ عَبْدًا أَعَانَهُ اللَّهُ عَلَى نَفْسِهِ»

محبوب‌ترین بنده نزد خداوند متعال بنده‌ای است که خداوند او را در کارهای خیر کمک می‌کند.

نهج البلاغه، نویسنده: شریف الرضی، محمد بن حسین، محقق / مصحح: صالح، صبحی، ص ۱۱۸، باب

۸۷

همچنین در روایت دیگری وارد شده است:

«لَا يَدْعُ لِلْخَيْرِ غَايَةً إِلَّا أُمَّهَا»

انسان مؤمن نه تنها در کارهای خیر اقدام می‌کند، بلکه در کارهای خیر الگویی دیگران هست.

«أُمَّهَا» به معنای امام و پیشواست؛ امیرالمؤمنین (سلام الله علیه) می‌فرمایند: مؤمن کاری می‌کنند که دیگران هم از او تبعیت و تقلید کنند.

گاهی اوقات شخصی مرتکب کار بدی می‌شود و دیگران سنت سیئه او را پی می‌گیرند. زمانی هم اتفاق می‌افتد که شخصی سنت حسنه‌ای را انجام می‌دهد و دیگران از او تقلید می‌کنند.

به عنوان مثال شخصی بیمارستان می‌سازد، مسجد می‌سازد، حسینیه می‌سازد، به بیماران کمک می‌کند، در شبکه‌های خدمت به اهل بیت (علیهم السلام) همانند «شبکه جهانی ولایت» حضور فعال مالی و جانی دارد. فرد با چنین اقداماتی الگوی دیگران می‌شود.

حضرت امیرالمؤمنین (سلام الله علیه) می‌فرمایند: محبوب‌ترین بنده نزد خداوند متعال کسی است که در کارهای خیر الگو و پیشوای دیگران است.

«وَلَا مَظِنَّةَ إِلَّا قَصْدَهَا»

هرگاه احتمال می‌دهد کار خیری هست سریع به سراغ آن کار می‌رود.

نهج البلاغه، نویسنده: شریف الرضی، محمد بن حسین، محقق / مصحح: صالح، صبحی، ص ۱۱۹، ح

۹۴۹

چنین شخصی منتظر نیست تا نیازمند به سراغ او بیاید، بلکه او به سراغ شخص نیازمند می‌رود. امیرالمؤمنین (سلام الله علیه) در هوای گرم در کوچه‌های کوفه به دنبال این هستند تا گرفتاری پیدا کنند و از او رفع گرفتاری کنند.

دوستان عزیز چنین کارهایی هنر است، نه اینکه در منزل بنشینیم و به گرفتاری‌های دیگران کاری نداشته باشیم. همان‌طور که شما در شعر خواندید:

بنی آدم اعضای یکدیگرند

که در آفرینش ز یک گوهرند

چو عضوی به درد آورد روزگار

دگر عضوها را نماند قرار

تو کز محنت دیگران بی غمی

نشاید که نامت نهند آدمی

روایتی از حضرت امیرالمؤمنین (سلام الله علیه) به نقل از رسول گرامی اسلام (صلی الله علیه و آله) بیان شده است که می فرمایند: جامعه مردمی همانند تن انسان است. اگر چنانچه یکی از اعضا دچار ناراحتی شود، تمام اعضا با آن عضو همدردی می کنند.

در این زمینه روایت زیبایی وارد شده است که می فرماید:

«ان الله اذا احب عبدا اجر الخیر علی یدیه»

بنده خدمت مدیر کمیته امداد حاج آقای «نیری» عرض کردم: اینکه خداوند عالم به شما توفیقی عطا کرده است و کار خوب انجام می دهید یک طرف سکه است. آن طرف سکه چیز دیگری نوشته است.

در یک روی سکه نوشته شده است «إذا أحب الله عبدا» و در روی دیگر سکه نوشته شده است «أجر الخیر علی یدیه».

در یک روی سکه نوشته شده است "خداوند عالم هر بنده‌ای را دوست داشته باشد" و در روی دیگر سکه نوشته شده است "کارهای خیر به دست او به جریان می افتد".

اگر کار خیری انجام می دهید، بدانید که خداوند متعال شما را دوست دارد و این کار خیر را به دست شما به جریان انداخته است. من در خدمت آقای اسماعیلی هستم.

مجری:

ممنون و متشکرم. حال هوای امشب برنامه ما حال و هوای کربلا به خود گرفت. در شب جمعه و شبی که متعلق به وجود نازنین حضرت سیدالشهدا و شب زیارتی امام حسین (علیه السلام) است حال و هوای دلمان به سمت دهه فاطمیه رفت.

امشب روزی ما بود که غربت و مظلومیت حضرت صدیقه طاهره (سلام الله علیها) و شفاعتی که از انبیاء الهی خواهند داشت را بشنویم و از اخلاق علوی استفاده کنیم. همچنین خداوند متعال روضه فاطمیه و امام حسین (علیه السلام) را به ما عنایت کرد.

بخشی از پیامک‌های بینندگان برنامه:

بنده نگاه کوتاهی به پیام‌های عزیزان بینده داشته باشم، پس از آن به جهت اینکه حال و هوای دلمان حال و هوای فاطمیه شود دوستان بخشی عزاداری برای ما پخش می‌کنند.

عزیزی که از تاجیکستان برای ما پیام فرستادند، خود را معرفی نکردند و گفتند: ما مخلص و دوست‌دار حرف‌های شما هستیم. از این بیننده عزیزمان ممنونیم.

سرکار خانم حسینی از کابل گفتند: سلام ویژه دارم خدمت استاد قزوینی. از برنامه خوبتان تشکر می‌کنم. هروقت چهره نورانی استاد را می‌بینم غم‌هایم را فراموش می‌کنم. خداوند ان‌شاءالله ایشان را حفظ کند.

یکی از بینندگان عزیزمان کار خیلی خوبی انجام دادند که از ایشان ممنونیم. ای کاش نام و فامیل خود را برای ما می‌نوشتند و به ما می‌گفتند که از کدام کشور هستند. ایشان عکسی برای ما فرستادند و روی کاغذی نوشتند:

"سلام و خدا قوت از کنار بیت الله الحرام به دست اندرکاران «شبکه جهانی ولایت»."

ایشان از نوشتن خود در کنار خانه کعبه عکس گرفتند، برای ما فرستادند و در ادامه نوشتند: سلام، چند روز پیش به عمره رفته بودم و به یاد شما بودم. از برنامه‌های خیلی خوب شما هم ممنونم.

ممنونم از این عزیزمان که لطف کردند. ای کاش اسم و فامیلشان را هم می‌گفتند و اگر به ما می‌گفتند که از کدام کشور هستند ما خیلی خوشحال می‌شدیم.

خانم خادمی از سیری جان هم به حقیر زیارت قبول گفتند و گفتند: ان شاءالله خداوند ما را هم بطلبد.

ان شاءالله همه عزیزانی که آرزوی زیارت حرم عقيله بنی هاشم حضرت زینب کبری (سلام الله علیها) را دارند خداوند نصیبشان کند. البته دعا کنیم با نابودی داعش و آل یهود و آل سعود سوریه و دمشق و مکه و مدینه آرامش پیدا کند تا همگی با امنیت کامل برای زیارت برویم.

عکسی که مشاهده می‌کنید دست نوشته همان عزیز بیننده‌ای است که از کنار بیت الله الحرام این جمله را نوشتند و برای ما فرستادند.

از هنرمندی این عزیزمان خیلی ممنونم و خیلی خوشحال می‌شویم که عزیزان به این شکل به یاد ما هستند.

اتفاقاً زمانی که بنده سوریه رفته بودم شخصی از عراق آمده بود و خیلی ضعیف فارسی صحبت می‌کرد. ایشان تا ما را دیدند ذوق کردند و خدمت حضرتعالی سلام رساندند.

خواهر بزرگواری از بعلبک لبنان آمده بودند و ما را کنار حرم حضرت رقیه (سلام الله علیها) دیدند. همچنین بسیاری از عزیزان بیننده ما را در آنجا می‌دیدند و لطف و عنایت و مرحمت آن‌ها شامل حال ما شد.

ما در آنجا تعدادی از مدافعان حرم را زیارت کردیم، در آغوش گرفتیم و بوسیدیم. الحمدلله و خدا را شکر که بیننده‌های ما در همه جای عالم حضور دارند و به یاد ما هستند. ما هم به یادشان هستیم و به این جهت می‌گوییم که به این حرف ما شک نکنند.

ما زمانی که در قم حرم حضرت معصومه (سلام الله علیها) توفیق زیارت داریم از جمله لحظاتی پیش که نائب الزیاره و دعاگو بودم و هم هر جای زیارتی دیگری که خداوند متعال به ما عنایت می‌کند به طور ویژه دعاگوی عزیزانمان هستیم.

دوست دیگری گفتند: سلام. شب جمعه است، اموات هم چشم به راه هستند. ضمناً برای شفای بیماران و خوشنودی امام زمان (ارواحنا له الفداه) هم صلواتی را هدیه کنیم.

عزیزان دیگری هم لطف کردند و برای ما پیام فرستادند.

آقای احمد محمودی از فرانکفورت آلمان از برنامه تشکر کردند و خدمت استاد سلام رساندند و گفتند: "سلام علیکم به همه عزیزان «شبکه جهانی ولایت». میان چند هزار شبکه ماهواره‌ای شبکه شماره یک تلویزیون بنده «شبکه جهانی ولایت» است. بسیار به این شبکه علاقه‌مند هستم و به شما هم زیارت قبول می‌گویم. چند سال هست دلم برای زیارت حضرت زینب کبری (سلام الله علیها) سخت در تپش است." ان شاءالله به همین زودی خداوند نصیبتان کند.

برویم حال و هوایمان را با دهه فاطمیه گره بزنیم و برگردیم.

صلی الله علیک یا رسول الله!! این شبها و روزها مدینه به اوج غربت و مظلومیت می‌رسد. مدینه‌ای که مدت‌هاست شاهد کسالت و مریضی و خانه نشینی حضرت صدیقه طاهره فاطمه زهرا (سلام الله علیها) است و دارد خود را برای شهادت این بانوی بزرگ آماده می‌کند.

واقعاً کسانی که مدینه رفتند می‌دانند زمانی که انسان به مدینه می‌رود انگار گمشده‌ای دارد.

با وجود اینکه قبر مطهر رسول گرامی اسلام (صلی الله علیه و آله و سلم) را زیارت کرده است و به قبرستان بقیع کنار قبر چهار امام غریب و مظلوم و بی‌شمع و چراغ و بی‌حرم در قبرستان بقیع رفته، اما باز هم دلش آرام نمی‌شود و دنبال گمشده‌ای می‌گردد.

افراد سال‌های سال به مدینه می‌آیند به امید اینکه شاید نام و نشانی از حضرت صدیقه طاهره زهرای مرضیه (سلام الله علیها) پیدا کند، اما متأسفانه آن غربت و مظلومیت همچنان باقیست.

خدایا به حق بزرگی و عظمت و جلالت قسم با ظهور آقا جانمان امام زمان (ارواحنا له الفداه) روزی را برسان که همگی دسته جمعی به زیارت حرم مادر می‌رویم، برای قبر گمشده مادر حرمی می‌سازیم و آنجا زیارت می‌کنیم.

ان‌شاءالله قبول باشد، حال و هوای دلتان عوض شد. به هر صورت داریم برای فاطمیه اول و شهادت غریبانه و مظلومانه حضرت صدیقه طاهره فاطمه زهرا (سلام الله علیها) آماده می‌شویم.

برنامه زنده «اخلاق علوی» تقدیم حضور شما می‌شود. راه‌های ارتباطی برای شما زیرنویس شده است. خیلی خوشحال می‌شویم که به ما پیام می‌دهید و پیام‌های شما را دریافت می‌کنیم.

برخی از عزیزان برای ما سؤال فرستادند که اگر فرصتی باقی بماند بنده به چند مورد از آن سؤالات اشاره می‌کنم تا ان‌شاءالله استاد پاسخ بدهند.

استاد یکی از بیننده‌های ما پیام فرستادند و گفتند: "پدر و مادر من به خاطر اینکه از همسر خوششان نمی‌آید هفده سال است که با من و فرزندانم رفتار مناسبی ندارند و بین من و دیگر خواهران و برادرانم تفاوت قائل هستند.

این در حالی است که همسر من از نظر خودم مناسب زندگی من است. حال شما بفرمایید من با این شرایط چکار کنم؟! واقعاً خسته شدم."

آیت الله دکتر حسینی قزوینی:

بنده اولاً از آن پدر و مادر تقاضا می‌کنم به خاطر سلیقه‌های شخصی خودتان زندگی فرزندتان را آشفته نکنید.

حال بر فرض عروستان به شما کم مهتری و بی‌احترامی کرده است، اخلاق علوی این است که اگر کسی در حق تو ظلم کرد و تو هم در حق او ظلم کردی ظالمی. حال در این میان یک ظالم وجود داشت، اما حال دو ظالم وجود دارد.

بدی را بدی سهل باشد جزا

خیلی آسان است که در برابر بدی دیگران بدی کنیم، زیرا خیلی راحت است و حیوانات هم این کار را بلد هستند.

اگر مردی احسن الی من اسا

مردانگی این است که در حق کسی که به تو بدی کرده احسان کنی؛ این هنر است. باید خود را بشکنی و به کسی که به تو ناسزا می‌گوید بگویی: اگر هزار فحش هم بدهی، یک فحش هم از من نخواهی شنید. همین جمله تو از هزاران فحش برای طرف مقابل بدتر است.

اگر می‌خواهید طرف مقابل را شرمنده کنید شرمنده کردن طرف مقابل به دو صورت امکان‌پذیر است؛ صورت اول این است که اگر او به تو فحش ناموسی داد تو هم نسبت به او فحش ناموسی به کار ببری، اما این هنر نیست.

بنده اولاً از پدرها و مادرها تقاضا می‌کنم با تمام توان تلاش کنند زندگی فرزندان‌شان را به زندگی بهشتی و باصفا تبدیل کنند و از بدگویی عروس جلوی پسر و بدگویی داماد جلوی دختر پرهیز کنند.

به عنوان مثال مادری فرزند خود را دوست دارد و به همین خاطر از دامادش جلوی دخترش گلایه می‌کند، اما همین جمله سبب می‌شود که دل دختر این مادر نسبت به همسرش چرکین شود.

بنده از این جوان تشکر می‌کنم که به خاطر سلیقه‌های پدر و مادرش زندگیش را متلاشی نکرده است. هزار رحمت بر این جوان و خداوند به او جزای خیر بدهد، اما مواظب باش رفتار پدر و مادرت سبب نشود که تو از آن‌ها قطع رابطه کنی و تلاش کن احترامشان را نگه داری.

اگر خواهان اخلاق علوی هستی هرچه پدر و مادرت به تو بیشتر بی‌احترامی کردند تو بیشتر احترام آن‌ها را نگهدار. از قول بنده هم به خانمت سلام برسان. محبت در چشم است؛ هرچه چشم‌ها به هم نیفتد محبت‌ها هم برچیده می‌شود.

مجری:

از دل برود هر آنکه از دیده برفت

آیت الله دکتر حسینی قزوینی:

بله، بنابراین تلاش کنید دسته گل و شیرینی بخرید و با همسرت به منزل پدر و مادرت برو، یا در این ایام فاطمیه آن‌ها را به منزل خود دعوت کنید. اگر آن‌ها به منزل شما نیامدند به منزلشان برو، دست پدر و مادرت را ببوس و بگو خانم غذا درست کرده است، بیایید با هم برویم.

همچنین می‌توانید پدر و مادر خود را به رستوران دعوت کنید، اگر نیامدند بعد از یک هفته دومرتبه بروید. والله اگر سه مرتبه بروی پدر و مادرت دعوت تو را قبول خواهند کرد، مگر اینکه پدر و مادرت خیلی دور از مسائل اخلاق بشری باشند که قبول نکنند.

بنده به شما قول می‌دهم اگر سه مرتبه به سراغ پدر و مادرت رفتی اگر آن‌ها مرتبه دوم به سراغ تو نیامدند مرتبه سوم می‌آیند. از این کار خسته نشو، زیرا پاداش این کارها برای تو محفوظ است.

اگر همان‌طور که پدر و مادرت نسبت به تو کم مهوری می‌کنند تو هم نسبت به آن‌ها کم مهوری کنی، تو هم ظالم هستی.

آن‌ها نسبت به تو و خانواده‌ات ظلم کردند و تو هم نسبت به آن‌ها ظلم می‌کنی. به این ترتیب هردو ظالم هستید و فردای قیامت هردو طرف وارد آتش جهنم می‌شوید.

اگر در برابر رفتار پدر و مادرت دست و پای آن‌ها را بوسیدی و از همسرت هم تقاضا کردی دست و پای آن‌ها را بوسیدند این مسائل برطرف خواهد شد.

بنده از همین جا از همسرت تقاضا می‌کنم که کینه‌ها را کنار بگذارد و دست پدر شوهر و مادر شوهر خود را ببوسید و تقاضا کنید که اگر شما اشتباه کردید آن‌ها به بزرگواری خودشان ببخشند، زیرا از بزرگان انتظار بزرگی می‌رود.

مجری:

استاد آنچه از این پیام فهمیده می‌شود این است که پدر و مادر این جوان مخالف انتخاب ایشان بودند، اما اگر همین خانم با مهربانی خود را به پدرشوهر و مادرشوهر نشان بدهد آن‌ها می‌فهمند که انتخاب پسرشان صحیح بوده است و این خود باعث ایجاد محبت می‌شود.

آیت الله دکتر حسینی قزوینی:

بله. البته این مسئله را هم در نظر داشته باشید که از نظر عاطفی دفعات اول و دوم پدر و مادر شاید با شما رفتار نامناسبی داشته باشند، اما شما خسته نشوید و دفعات بعد هم بروید.

اگر ده بار هم با همسرت به منزل پدر و مادرت رفتی و آنها بی‌محلی کردند بازهم بروید. اگر شده پنجاه بار هم بروید، به قدری برو تا دل پدر و مادرت را به دست بیاورید. پدر و مادر پیدا نمی‌شوند به همین خاطر به هر قیمتی است دل آنها را به دست بیاورید.

البته نباید اجازه بدهید که پدر و مادر در زندگی شخصی شما دخالت کنند. اگر هم پدر و مادر شما را علیه همسرت تحریک کردند و یا پدر و مادر همسرت او را علیه تو تحریک کردند به آنها بدی نکن و حرف‌های درشت به آنها نزن.

اگر پدر و مادرت حرفی می‌زنند در برابر حرف‌هایشان چشم بگو و مطیع آنها باش. به عنوان مثال هیچ اشکالی ندارد که بلیط هواپیما یا قطار برای پدر و مادرت و همسرت و خودت بگیری و باهم به پابوس امام رضا (علیه السلام) بروید.

اگر چنین نشد می‌توانی آنها را بفرستی و خودت هم زودتر بروی و برایشان هتل بگیری و زمانی که رسیدند با همسرت به استقبالشان بروید. در این صورت مشاهده خواهید کرد که امام رضا (علیه السلام) چه پاداشی به شما خواهد داد.

مجری:

استاد خیلی متشکرم. وقت ما خیلی زیاد نیست، اما دوست داریم بحثی که در مورد اخلاق علوی بیان کردیم را دنبال کنیم.

استاد بفرمایید که اگر به شخصی کمک کردیم و قضای حاجت مؤمنی را به هر شکلی که در توان داریم اجابت کردیم ثواب این کار از منظر امیرالمؤمنین (سلام الله علیه) چقدر است.

پاداش مساعدت مؤمنان از منظر امیرالمؤمنین (سلام الله علیه)

آیت الله دکتر حسینی قزوینی:

اولاً حضرت امیرالمؤمنین (سلام الله علیه) در کتاب «نهج البلاغه» خطبه ۳۱ روایتی دارد که من آن را به عنوان هدیه برای تمام علاقه‌مندان امیرالمؤمنین (سلام الله علیه) در این ایام فاطمیه بخوانم که عبارت خیلی زیبایی است.

حضرت به فرزندش امام حسن مجتبی (علیه السلام) می‌فرماید:

«يَا بُنَيَّ اجْعَلْ نَفْسَكَ مِيزَانًا فِيمَا بَيْنَكَ وَ بَيْنَ غَيْرِكَ»

پسرم در برخوردت با دیگران نفس خودت را ملاک قرار بده.

«فَأُحِبُّ لِعَيْرِكَ مَا تُحِبُّ لِنَفْسِكَ»

آنچه برای خودت می‌پسندی برای دیگران هم بپسند.

اگر تمام دنیا هم جمع شوند چنین جمله‌ای نمی‌توانند بگویند. همان‌طور که برای خودت راحتی و خوشی می‌پسندی، برای دیگران هم بپسند. همان‌طور که دوست داری شب در منزلی آرام بخوابی و سر و صدایی نشنوی برای دیگران هم همان‌گونه بپسند.

«وَأَكْرَهُ لَهٗ مَا تَكْرَهُ لَهَا»

هرچه برای خودت نمی‌پسندی در حق دیگران هم به کار نبر.

چقدر جمله زیبایی است!! امیرالمؤمنین (سلام الله علیه) می‌فرمایند: هرآنچه دوست داری دیگران در حق تو انجام بدهند را تو در حق دیگران انجام بده و هرآنچه نداری دیگران درباره تو انجام دهند تو هم در حق دیگران انجام مده.

حضرت به امام حسن مجتبی (علیه السلام) سفارش می‌کنند که نفس خودت را میزان قرار بده. مشاهده کن در جامعه چه توقعی از دیگران داری و تلاش کن همین توقع را برای دیگران برآورده کنی.

اگر همین جمله عملی شود، دنیا و زندگی‌ها به گلستان مبدل خواهد شد. بدانید که هر انتظار و توقعی که شما نسبت به همسر خود دارید، همسر شما هم همان انتظار و توقع را از شما دارد.

صحیح نیست که ما تنها خودمان را دوست داشته باشیم و دیگران را هم برای خودمان دوست داشته باشیم.

«وَلَا تَظْلِمُ كَمَا لَا تُحِبُّ أَنْ تُظْلَمَ»

به کسی ظلم نکن همان‌طور که دوست نداری دیگران در حق تو ظلم کنند.

«وَأَحْسِنْ كَمَا تُحِبُّ أَنْ يُحْسَنَ إِلَيْكَ»

به دیگران خوبی کن همان‌طور که دوست داری دیگران به تو خوبی کنند.

«وَأَسْتَفِيحْ مِنْ نَفْسِكَ مَا تَسْتَفِيحُهُ مِنْ غَيْرِكَ»

کارهای قبیحی که مشاهده می‌کنی و ناراحتی می‌شوی را انجام نده.

همان‌طور که می‌بینی شخصی با صدای بلند ناسزا می‌گوید و ناراحت می‌شوی خودت هم مرتکب چنین عملی نشو. همان‌طور که می‌بینی شخصی آب بینی خود را کنار خیابان می‌اندازد و ناراحت می‌شوی خودت هم چنین کارهایی انجام نده.

فعل قبیح، قبیح است؛ همان‌طور که فعل قبیح برای دیگران قبیح است، برای تو هم قبیح است.

«وَأَرْضٌ مِنَ النَّاسِ بِمَا تَرْضَاهُ لَهُمْ مِنْ نَفْسِكَ»

مشاهده کن کدام عمل دیگران تو را خوشحال می‌کند و تلاش کن همان کار را انجام دهی.

«وَلَا تَقُلْ مَا لَا تَعْلَمُ»

حرفی که در مورد آن علمی نداری را بر زبان نیاور.

برای اینکه بازارگرمی کنی یا طرف مقابل را مشغول کنی راست و دروغ را با هم به زبان نیاورید.

«وَإِنْ قَلَّ مَا تَعْلَمُ»

به اندازه آگاهی برای مردم حرف بزن.

اخلاق علوی چنین نیست که حرف‌های دانسته و ندانسته را کنار هم بگذارید و بیان کنید.

«وَلَا تَقُلْ مَا لَا تُحِبُّ أَنْ يُقَالَ لَكَ»

همان‌طور که دوست ندارید دیگران حرف‌هایی در مورد تو بزنند تو هم آن حرف‌ها را به دیگران مگو.

نهج البلاغه، نویسنده: شریف الرضی، محمد بن حسین، محقق / مصحح: صالح، صبحی، ص ۳۹۷، خ

۳۱

دوستان عزیز اگر همین قسمت از کلام امیرالمؤمنین (سلام الله علیه) برای ما ملاک باشد در روابط خانوادگی خانواده را به گلستان تبدیل می‌کند، اجتماع را به مدینه فاضله تبدیل می‌کند، ارتباط ما را با خداوند عالم به جایی می‌رساند که مصداق بارز بیت زیر است؛

بار دیگر از ملک پران شوم

آنچه در وهم تو ناید آن شوم

اگر همین جملات امیرالمؤمنین (سلام الله علیه) به عنوان اخلاق علوی الگوی زندگی ما باشد مشکلات برطرف خواهد شد.

امیرالمؤمنین به امام حسن (علیه السلام) سفارش می‌کنند که خودت میزان باش و هرچه برای خودت دوست داری برای دیگران هم دوست بدار و آنچه برای خودت دوست نداری برای دیگران هم دوست نداشته باش.

مجری:

استاد دیگر فرصت نداریم، ان شاءالله بحث ثواب و پاداش مساعدت دیگران را در شب جمعه آینده به شرط حیات خدمت عزیزان بیننده بیان خواهیم کرد.

خیلی ممنونم از لطف و عنایت استاد و همین‌طور توجه و عنایت تک تک عزیزان خوب بیننده که امشب هم با برنامه زنده «اخلاق علوی» همراه بودید. ان شاءالله استاد دعا کنند، بویژه برای عزیزانی که التماس دعا گفتند و گرفتاری‌هایی دارند.

آیت الله دکتر حسینی قزوینی:

خدایا تو را قسم می‌دهیم به آبروی امیرالمؤمنین (سلام الله علیه) و صدیقه طاهره فاطمه زهرا (سلام الله علیه) فرج مولای ما حضرت ولی عصر (ارواحنا له الفداه) را نزدیک بگردان و چشمان ما را به دیدن جمال نورانی‌اش منور بگردان.

خدایا قلب مقدس حضرت ولی عصر (ارواحنا له الفداه) را از ما راضی و خوشنود بگردان و ما را مشمول دعاها و عنایات ویژه آن بزرگوار قرار بده، خدایا به ما توفیق اطاعت و تبعیت از حضرت بقیة الله الأعظم (ارواحنا له الفداه) و شهادت در رکاب آن بزرگوار نصیب بگردان.

خدایا به حق امیرالمؤمنین (سلام الله علیه) رفع گرفتاری از همه گرفتاران مخصوصاً عزیزانی که التماس دعا داشتند بنما. خدایا همه حاجت مندان مخصوص عزیزانی که التماس دعا داشتند را حاجت روا بگردان.

خدایا حوائج این بنده حقیر، حوائج دست اندرکاران «شبکه جهانی ولایت»، حوائج بینندگان عزیز مخصوصاً عزیزان ولایت یاور به حق حضرت امیرالمؤمنین (سلام الله علیه) را برآورده نما، دعاها را به اجابت برسان.

والسلام علیکم ورحمة الله و برکاته

مجری:

اللهم صل علی محمد و آل محمد و عجل فرجهم

خیلی ممنونم از توجه و عنایت شما، ان شاء الله اخلاق ما اخلاق علوی، رفتار ما رفتار علوی و سیره ما سیره علوی باشد؛ همان طور که دلمان سرشار از عشق و ارادت و محبت به محضر حضرت مولا امیرالمؤمنین (سلام الله علیه) است.

فردا جمعه و به نام نازنین حضرت ولی عصر (ارواحنا له الفداه) گره خورده است.

دل من پشت سرت کاسه آبی شد و ریخت

کی شود پیش قدمهای تو اسفند شوم

اللهم عجل لولیک الفرج

يا على مدد، خدانگهدار